

Dosarul nr. 2r-321/24
2-23102244-01-2r-26072024

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. S. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Țurcan, A. Malîi, A. Pahopol)

Î N C H E I E R E

29 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Vîlcu împotriva lui Gheorghe Vîlcu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială Strășeni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea ieșirii copilului peste hotarele țării fără acordul tatălui,

împotriva încheierii din 16 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 iulie 2023, Olga Vîlcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Vîlcu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială Strășeni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea ieșirii copilului peste hotarele țării fără acordul tatălui.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea depusă de Olga Vîlcu. S-a determinat domiciliul copilului minor cu mama Olga Vîlcu. În rest, cerințele s-au respins.

La data de 23 noiembrie 2023, Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 octombrie 2023 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Prin încheierea din 01 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan, s-a comunicat apelantei Olga Vîlcu despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei Olga Vîlcu că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită.

La 21 martie 2024 Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan a depus la Judecătoria Strășeni, sediul Central cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 24 octombrie 2023 a instanței de fond.

Prin încheierea din 16 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan și s-a remis apelantei Olga Vîlcu cererea de apel cu toate documentele anexate.

La data de 26 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan a depus recurs împotriva încheierii din 16 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii cu restituirea spre rejudecarea problemei soluționate.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan urmează a fi restituită, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

Conform art. 437 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să cuprindă inter alia data declarării recursului și semnătura recurentului.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, pentru depunerea și examinarea cererii de recurs este necesară nu doar respectarea condițiilor de exercitare a dreptului de atac, dar și respectarea condițiilor de formă și conținut a acesteia, una din cerințe fiind ca cererea de recurs să conțină semnătura persoanei care declară recurs sau după caz a reprezentantului acesteia.

Implicit circumstanțelor speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 26 iunie 2024, avocatul Gheorghe Trifan în interesele Olgăi Vîlcu a depus la Curtea de Apel Chișinău mesaj electronic la care era atașat un document cu extensia „heic”, care este format de imagine și care s-a adevărit a fi cerere de recurs în format electronic, fotografiată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevante prevederile art. 171 din Codul de procedură civilă, care stipulează că cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În acest caz, cererea și actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică avansată calificată. La documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se anexează obligatoriu dovada semnăturii electronice, conform legislației.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, deși, Programul integrat de gestionare a dosarelor încă nu a fost armonizat întru depunerea prin intermediul acestuia a cererilor de chemare în judecată, cererilor de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricăror alte cereri sau acte procedurale, prevederile art. 171 din Codul de procedură civilă sunt aplicabile cererilor depuse în instanța de judecată prin intermediul poștei electronice. Instanța de recurs observă că depunerea cererii de recurs în format electronic prin e-mail poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În sensul Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic este conținutul în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic.

Conform art. 42 lit. b) și c) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; și să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic.

Articolul 43 din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 stipulează că, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) semnătura electronică sau sigiliul electronic este aplicat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie;

b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică sau sigiliul electronic autentic al semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic indicat în document.

În context, art. 40 alin. (1) și (7) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 prevede că, documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, iar modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.

În privința acestui aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, întru respectarea modalității de semnare electronică a documentelor digitale, a fost creat Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), care în sensul pct. 3 subpct. 1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 405 din 02 iunie 2014, este serviciu ce are ca funcții principale:

- 1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign;
- 2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate;

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) pot fi semnate și verificate doar fișiere cu extensia „PDF”.

La caz, însă, fișierul atașat la mesajul electronic depus de avocatul Gheorghe Trifan în interesele Olgăi Vîlcu la 26 iunie 2024, intitulat „20240626_233236.heic” nu este cu extensia „PDF”, dar „heic”, care este format de imagine și care nu poate fi semnată electronic prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de recurs fotografiată de către avocatul Gheorghe Trifan în interesele Olgăi Vîlcu și atașată la mesajul electronic expediat Curții de Apel Chișinău, nu conține semnături electronice.

Respectiv, se ajunge la concluzia că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 16 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Gheorghe Trifan în interesele Olgăi Vîlcu nu a respectat dispozițiile coroborate ale art. 437 din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs și nici cerințele stabilite de Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 față de documentul electronic.

La capitolul dat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca relevante și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că recurenta Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan, fiind interesată în soarta examinării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind uno ictu aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

La aspectul dat este relevant că certitudinea legală impusă regulilor procedurii civile, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de

procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale.

Cu atât mai mult că, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem*, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii. Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor față de forma cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurenteii, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale.

Tot, aici se rețin și dispozițiile art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, conform cărora actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan nu corespunde cerințelor de formă impuse de Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie cererea de recurs depusă de Olga Vîlcu, reprezentată de avocatul Gheorghe Trifan împotriva încheierii din 16 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Vîlcu împotriva lui Gheorghe Vîlcu, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială Strășeni cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, permiterea ieșirii copilului peste hotarele țării fără acordul tatălui.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Mariana Ursachi